

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 20.03.2024

Sak nr: 25/24

Dokument: 24/9 - 8

Arkiv: 335.3

Søknad om slipp av storfe i nye beiteområder - høring

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev fra Øyer Beite- og gjetelag mottatt 12.03.2024
- Brev fra Øyer Beite- og gjetelag mottatt 24.01.2024
- Kopi av e-post fra Martin Kraabøl til ØBG datert 08.01.2024
- Brev fra Kai Solheim datert 12.01.2024
- Kopi av e-post fra Axel Tostrup til ØBG datert 17.01.2024
- Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning av 24.05.2023
- Beitebrukskart storfe

Andre saksdokumenter:

Fjellstyresak 18/24

Beitebruksplan for Øyer kommune 2022-2026

Vegetasjon og beite på Øyerfjellet, NIBIO-rapport 2017

Bakgrunn:

Øyer beite- og gjetelag (ØBG) har mottatt to søknader om å få endret anviste beiteområder for storfe, samt en søknad om slipp av ny besetning. Alle søknadene gjelder beite i områder utenfor det som i gjeldende beite regler er anvist beiteområde for storfe.

Martin Kraabøl:

Har tidligere søkt og fikk i fjellstyresak 91/23 tillatelse til slipp av ammeku (ca. 14 morder pluss kalver) fra Aksjøsætra mot Høvrebujønnet. Kråbøl ønsker imidlertid å slippe fra Aksjøsætra og sørover mot Åstdalsæterhøgda og Åstdalssætra. Begrunnelsen er et dette er et område som er lite beitet i dag, og vil gi en bedre utnyttelse av beiteområdene og bedre spredning av storfeet som beiter fra Aksjøsætra. Dyrene skal gå med klaver fra Monil (tilvarende Nofence).

Axel Tostrup:

Tostrup søker om å få endret beiteområde fra Bøsætra til et område ved Brennlia søre. Ønsket beiteområde er fra Brennlia til Grava, mellom Augsætervegen og Aksjøsætervegen. Begrunnelsen er muligheten for enklere tilsyn fra egen seter på Brennlia. Det er i 2024 snakk om 11 morder pluss kalver, samt 7 kviger. Dyrene skal gå med Nofence.

Kai Solheim:

Søker om å slippe ny besetning med ammeku (Dexter) fra Brennlia søre. Ønsket beiteområde er i nærheten av egen seter på Brennlia, fra Bjønnåsen til Gardfesthagen, mellom Augsætervegen og Aksjøsætervegen. Begrunnelsen er at Solheim har sau på beite i det samme området. Det vises til at samarbeid gir en bedre utnyttelse av beitet og er positivt mot snyltere. Solheim ser også store fordeler med tanke på tilsyn. Det er snakk om 10 morder pluss kalver. Dyrene skal gå med Nofence.

Med bakgrunn i vurderinger i brev fra ØBG datert 24.01.2024 og møte med ØBG 16.02.2024, tok fjellstyret saken til behandling i fjellstyremøte 28.02.2024, sak 18/24. Det ble fattet følgende vedtak:

Fjellstyret ser positivt på bruksberettigedes ønske om en god utnyttelse av utmarksressursene, og er villig til å støtte opp om tiltak som fremmer bruken av utmarksbeite. Fjellstyret ønsker imidlertid en utredning av utfordringer og muligheter knyttet til beitebruk i de indre områdene i Øyerfjellet, før en ev. endring av beitereglene med nytt beiteområde for storfe tas til vurdering.

Etter et nytt møte med ØBG 11.03.2023, har beitelaget i brev mottatt 12.03.2024 redegjort nærmere for hvorfor det er ønskelig å etablere nye besetninger i området fra Aksjøsetra og sørover, istedenfor Eldådalen.

I første rekke vises det til at tilgjengelig beiteareal i Eldådalen er begrenset til ca. 50 mordyr med kalv (beregninger av beitekapasitet i Beitebruksplanen). Det er da tatt hensyn til egnet beite, at dyrene går innenfor områder med beiterett, og samarbeide med dyr fra Fåvang i deler av området. Tilstøtende område innover fra Tautra vil nå bli etablert med en jak-besetning og geit-besetning, som ved behov kan søke inn i deler av Eldådalen. Tilgjengelig areal er vesentlig større i de nye områdene det nå søkes om slipp (beregnet til 130 mordyr med kalv).

ØBG viser til at det er viktig med godt beite når nye besetninger skal etableres, både med tanke på beitevekster og lengde på beitesesong. Eldådalen ligger om lag to uker etter lavereliggende områder med hensyn til beiteslipp. I tillegg har det vært nødvendig med tidligere sank. Årsaken har vært problemer med at dyrene trekker over på Stor-Elvdalsida og at en har måttet vise hensyn til jakt- og næringsutøvelse der. Grunneiere der har tidligere varslet søksmål mot beitelaget, om ikke dyrene har blitt fjernet fra deres område.

Problemer med driftende dyr har gjort at organisert beitebruk i området har en dobling i kostnad, sammenlignet med andre beiteområder som beitelaget benytter. Dårlig mobildekning gjør at det kan være utfordringer med virtuelle gjerder, og er problematisk med hensyn til tilsyn, flytting av dyr og sikkerheten for dyreholder og gjeter.

ØBG ser for seg et alternativt område for etablering av nye besetninger. Det er fra Aksjøsetra og sørover mot Åstdalssetra, Brennlia og Grava, med Gjæsa som en naturlig, fremre grense. I motsetning til Eldådalen vises det til at dette området er lett tilgjengelig, er ledig i forhold til andre storfeflokker og representerer store beiteressurser. Det er beskrevet at alle besetninger som etableres i området vil ha klaver med virtuelt gjerde (Nofence/Monil). Det betyr at besetningene kan styres i beiteområdet. Det kan defineres yttergrenser og tas ut enkeltområder innenfor avgrensingen, som dyrene ikke får tilgang til. På den måten vil en enkelt kunne styre beitebruken utenom f.eks. seterområder og inngjerda dyrka mark, slik at ammekubesetninger ikke er til hinder for eventuelle ønsker om tradisjonell seterdrift med melkeproduksjon.

Det er videre et ønske at besetningene i nytt beiteområde holdes fra hverandre. Det er derfor tenkt å virtuelt sette av en korridor langs traktorvegen fra Brennlia til Åstdalssetra (se kart i brev fra ØBG mottatt 12.03.2024). Det vil være sammenfallende interesser både for beitenæringen og andre som ferdes i området. Det vises til at etablering av saltplasser skal følge gjeldende beite regler, med god avstand fra råk, vei og seterbol. Sankeanlegget på Aksjøsetra skal utbedres til bruk for både sau og storfe.

ØBG oppsummerer fordelene ved nytt beiteområde slik:

- Området er lett tilgjengelig
- Variert og godt beite

- Lengre beiteperiode
- Mobildekning
- Ingen tilstøtende besetninger som må vike ved nyetablering
- Reduserte transportkostnader
- Virtuell strategisk beiting med sammenfallende interesser mellom primærnæring og friluftinteresser

Med bakgrunn i diskusjoner mellom fjellstyret og beitelaget i møte 11.03.2024, ønsker ØBG å gjennomføre en to-årsprøveperiode i nytt beiteområde. Laget ser for seg en evaluering av hver beitesesong, før en ev. permanent endring av beitereglene.

Vurdering:

Jf. gjeldende beiteregler skal fjellstyret anwise beiteområde for den nye besetning, etter forslag fra beitelaget. En antar at tanken rundt dette er at beitebrukerne selv har best innsikt i fornuftig bruk av beiteressursene. Etter møte med ØBG 11.03.2024 og utfyllende opplysninger gjengitt over, synes det underordnet hva fjellstyret kan tilby av økonomiske bidrag, med tanke på bruk av Eldådalen kontra nye beiteområder.

Øyer Beite- og gjetelag viser i brev mottatt 24.01.2024 til en økende interesse for beite med storfe, og viser til fjellovens bestemmelser om at allmenningsbruk kan nyttes på en måte som er naturlig etter *tida og tilhøva*. Med bakgrunn i en forventet økning fra 400 til over 500 storfe i 2024, virker det fornuftig å vurdere nye beiteområder.

Utover seterdrift er det flere hensyn å ta ved anvisning av nye beiteområder, med tanke på annen bruk av allmenningen (jakt, fiske, tur- og sykkelstier, trafikk med mer). Områdene mellom Aksjøsetervegen og Augsetervegen er i så måte en rolig del av fjellet, med relativt liten utfart og aktivitet.

Beitebruksplanen for Øyer 2022-2026 legger vekt på at utnyttingsgraden av utmarksbeitet i Øyerfjellet er lav, og at det er plass til flere beitedyr. I tiltaksdelen legges det opp til at Fjellstyret og beitelaget skal vurdere rapporten fra NIBIOs vegetasjonskartlegging i 2017 ved utvelgelse av beiteområder for nye besetninger. Av denne går det fram at det er mye godt beite i de omsøkte områdene, og det legges vekt på det positive med sambeite.

Til opplysning gav fjellstyret tørkesommeren 2018 tillatelse til å slippe en ammekubesetning på 20 dyr ved Augsetra. I følge ØBG fungerte det bra, den gang uten virtuelt gjerde.

Etter nærmere diskusjoner siden forrige behandling av saken, forslås det en prøveordning over to år med dispensasjoner, framfor en endring av beitereglene nå. Med bakgrunn i forholdsvis kort tid fram mot beitesesongen foreslås det å behandle innkomne søknader om beite nå, som dispensasjoner fra beitereglene.

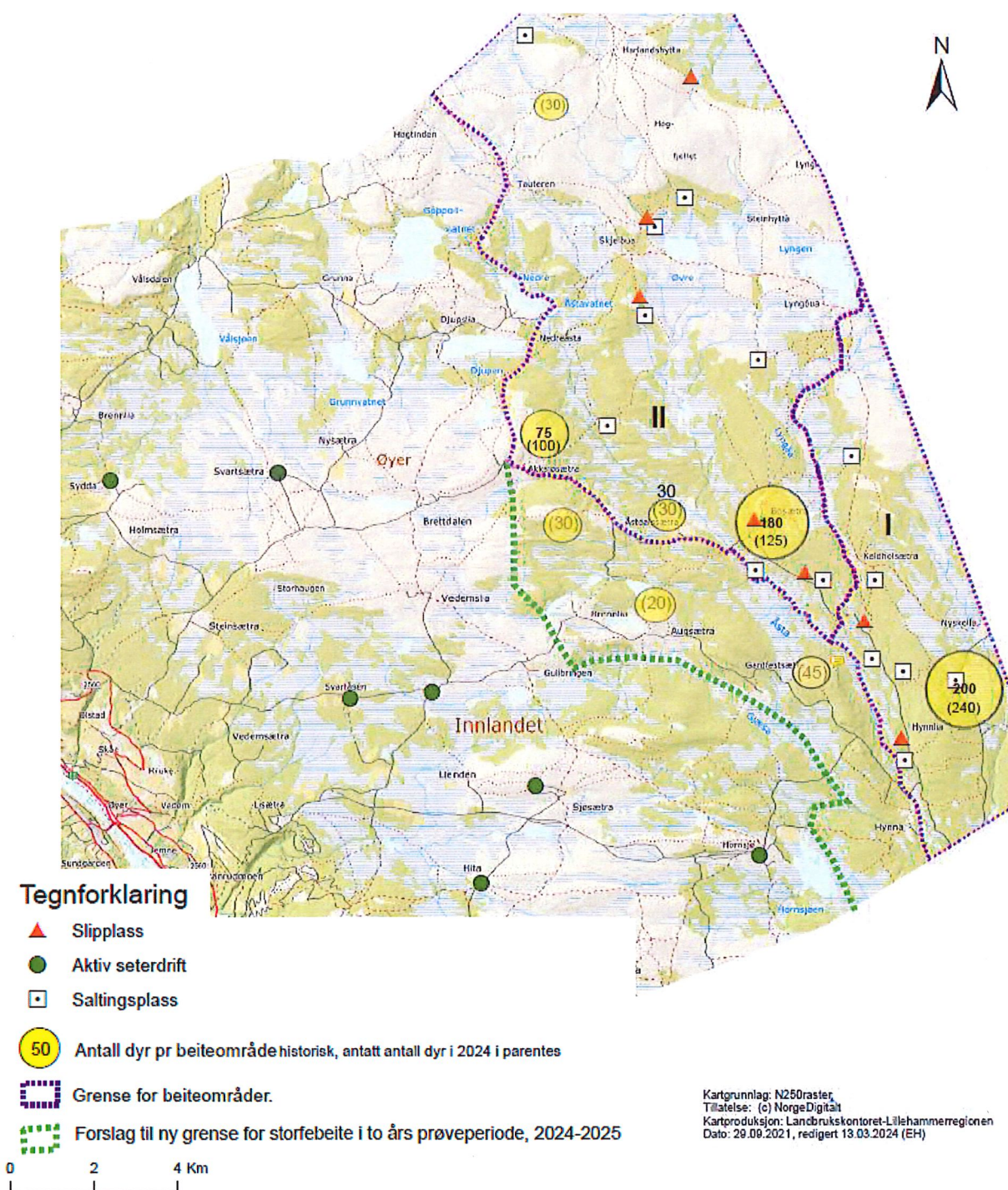
I det nye området er det altså søkt om å slippe tre besetninger. Det er da snakk om to nye, samt en eksisterende med anvist beiteområde i Bøseterlia. I utgangspunktet har ØBG stilt seg positive til dette, men etter nærmere diskusjoner virker det fornuftig å forbeholde nye områder til nye besetninger, mens etablerte besetninger fortsetter i anviste områder.

Forslag til vedtak:

Det vises til innkomne søknader om beite med storfe i nye beiteområder. Framfor en endring av beitereglene, foreslås det en prøveordning over to år (2024-2025) med dispensasjoner til beite i nye områder for nye besetninger.

Med bakgrunn i tilbakemeldinger fra beitelaget, og tidligere dispensasjon til storfebeite øst for Hornsjøen, foreslås det et nytt område for storfebeite i prøveperioden. Fra kommunegrensa i sør går grensa øst for Hornsjøen, nordover langs Hynna/Gjæsa til Brennlia, om Mjøvasslia og Åstdalsæterhøgda, til Aksjøsætra. Se grønn linje på kartet under.

Med utgangspunkt i foreslåtte slippområder for innkomne søknader vises også til kart under, med oversikt over omtrentlig antall dyr pr beiteområde (forventet dyretall i 2024 i parentes), grenser for beiteområdene og aktive setre med melkeproduksjon.

Anvisning av beiteområder:Axel Tostrup:

Besetningen har tidligere gått i Eldådalen, men ble for noen år siden flyttet til Bøseterlia. Der har den tilvendt seg et område ved hjelp av Nofence, og det har etter hvert fungert bra. Det foreslås at Tostrup fortsetter bruken av Bøseterlia til sin besetning.

Martin Kraabøl:

I sak 91/23 fikk i utgangspunktet Kraabøl tillatelse til å slippe ny besetning fra Aksjøsetra mot Høvrebuktjønnen. Pga. ytterligere en ny besetning, samt økning i eksisterende besetning, foreslås det å etterkomme ønsket om beiteområde i Åstdalseter høgda og sørover mot Åstdalssætra.

Kai Solheim:

Søker om ny besetning med ammeku, fra Bjønnåsen til Gardfesthagen, mellom Augsætervegen og Aksjøseætervegen. Det virker rasjonelt å få slippe disse i samme beiteområde som han har sau, og det foreslås å etterkomme søknaden.

Dette medfører slipp av totalt ca. 30 storfe nord for, og ca. 20 storfe sør for traktorvegen mellom Brennlia og Åstdalssetra. I tillegg har det allerede over noen år gått en besetning på ca. 50 dyr i søre deler av forslag til nytt beiteområde, opprinnelig anvist til Bøseterlia. ØBG mener det er lite formålstjenlig å presse denne tilbake til Bøseterlia. Det foreslås at besetningen får benytte områder som den har brukt, men innenfor definert grense for nytt beiteområde i prøveperioden.

Det stilles krav om bruk av virtuelle gjerder for alle besetninger i det forslåtte beiteområdet. Innenfor slippområdet må det legges inn en buffer rundt setre, seterløkker og annen inngjerda beite/dyrka mark. Ved ev. oppstart av melkeproduksjon knyttet til seter skal dette hensyntas. Det foreslås å legge inn en korridor langs traktorvegen fra Brennlia til Åstdalssetra (jf. kart i brev fra ØBG 12.03.2024).

Salting skal følge gjeldende beitereregler.

Det forutsettes medlemskap i ØBG, og at pålegg og retningslinjer fra ØBG følges.

En skal gjøre det som er mulig for å holde dyrene vekk fra seterområdene med tradisjonell seterdrift. Dersom dyrene likevel skulle nærme seg seterområdene, skal seterbrukerne varsles uten opphold. ØBG og dyreeier er ansvarlig for at dyrene umiddelbart blir henta.

Det gjøres en evaluering av hver beitesesong i prøveperioden.

Saken legges ut på høring, med tre ukers uttalefrist.

Behandling i fjellstyret:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Unni Staum foreslo et tilleggspunkt, under nest siste avsnitt i forslag til vedtak:

Når ny sti og løypeplan foreligger vil denne bli en del av evalueringsgrunnlaget for om beiting kan fortsette, eller om det er grunnlag for å gjøre endringer i forhold til ny plan.

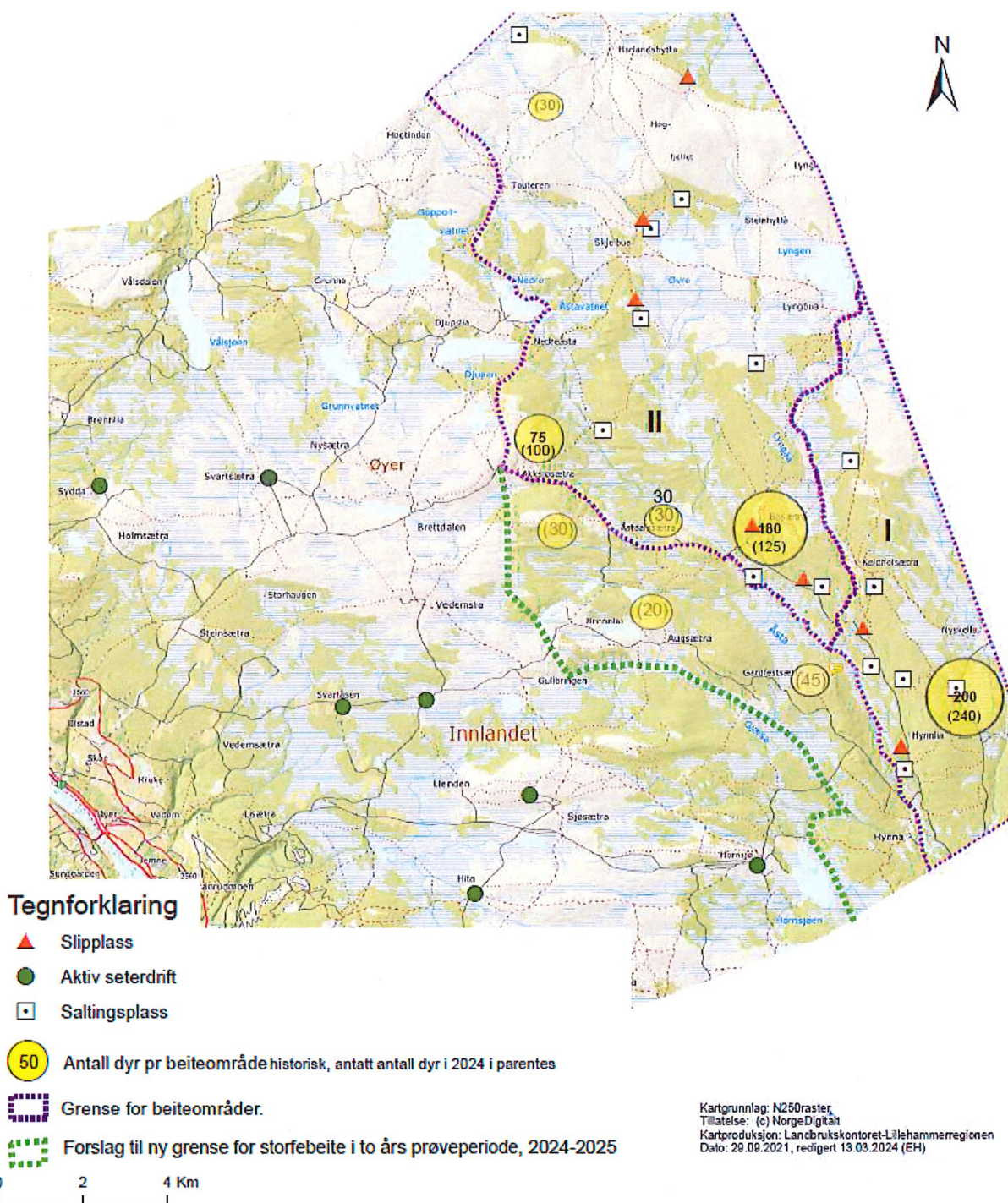
Vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Vedtak:

Det vises til innkomne søknader om beite med storfe i nye beiteområder. Framfor en endring av beitereglene, foreslås det en prøveordning over to år (2024-2025) med dispensasjoner til beite i nye områder for nye besetninger.

Med bakgrunn i tilbakemeldinger fra beitelaget, og tidligere dispensasjon til storfebeite øst for Hornsjøen, foreslås det et nytt område for storfebeite i prøveperioden. Fra kommunegrensa i sør går grensa øst for Hornsjøen, nordover langs Hynna/Gjæsa til Brennlia, om Mjøvasslia og Åstdalsæterhøgda, til Aksjøsætra. Se grønn linje på kartet under.

Med utgangspunkt i foreslåtte slippområder for innkomne søknader vises også til kart under, med oversikt over omtrentlig antall dyr pr beiteområde (forventet dyretall i 2024 i parentes), grenser for beiteområdene og aktive setre med melkeproduksjon.

Axel Tostrup:

Besetningen har tidligere gått i Eldådalen, men ble for noen år siden flyttet til Bøseterlia. Der har den tilvendt seg et område ved hjelp av Nofence, og det har etter hvert fungert bra. Det foreslås at Tostrup fortsetter bruken av Bøseterlia til sin besetning.

Martin Kraabøl:

I sak 91/23 fikk i utgangspunktet Kraabøl tillatelse til å slippe ny besetning fra Aksjøsetra mot Høvrebutjønnet. Pga. ytterligere en ny besetning, samt økning i eksisterende besetning, foreslås det å etterkomme ønsket om beiteområde i Åstdalseter høgda og sørover mot Åstdalssætra.

Kai Solheim:

Søker om ny besetning med ammeku, fra Bjønnåsen til Gardfesthagen, mellom Augsætervegen og Aksjøseætervegen. Det virker rasjonelt å få slippe disse i samme beiteområde som han har sau, og det foreslås å etterkomme søknaden.

Dette medfører slipp av totalt ca. 30 storfe nord for, og ca. 20 storfe sør for traktorvegen mellom Brennlia og Åstdalssetra. I tillegg har det allerede over noen år gått en besetning på ca. 50 dyr i søre deler av forslag til nytt beiteområde, opprinnelig anvist til Bøseterlia. ØBG mener det er lite formålstjenlig å presse denne tilbake til Bøseterlia. Det foreslås at besetningen får benytte områder som den har brukt, men innenfor definert grense for nytt beiteområde i prøveperioden.

Det stilles krav om bruk av virtuelle gjerder for alle besetninger i det forslåtte beiteområdet. Innenfor slippområdet må det legges inn en buffer rundt setre, seterløkker og annen inngjerda beite/dyrka mark. Ved ev. oppstart av melkeproduksjon knyttet til seter skal dette hensyntas. Det foreslås å legge inn en korridor langs traktorvegen fra Brennlia til Åstdalssetra (jf. kart i brev fra ØBG 12.03.2024).

Salting skal følge gjeldende beiterregler.

Det forutsettes medlemskap i ØBG, og at pålegg og retningslinjer fra ØBG følges.

En skal gjøre det som er mulig for å holde dyrene vekk fra seterområdene med tradisjonell seterdrift. Dersom dyrene likevel skulle nærme seg seterområdene, skal seterbrukerne varsles uten opphold. ØBG og dyreeier er ansvarlig for at dyrene umiddelbart blir henta.

Det gjøres en evaluering av hver beitesesong i prøveperioden.

Når ny sti og løypeplan foreligger vil denne bli en del av evalueringsgrunnlaget for om beiting kan fortsette, eller om det er grunnlag for å gjøre endringer i forhold til ny plan.

Saken legges ut på høring, med tre ukers uttalefrist.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Øyer Beite- og gjetelag

Axel Tostrup

Martin Kraabøl

Kai Solheim

Statskog SF

Øyer Almenning

Seterbrukere med melkeproduksjon i statsallmenningen

Øyer Turskiløyper

Øyer fjellstyre

Mottatt: 12.03.2024
Saknr.: 24/9
Dok.nr.: 7
Arkiv: 335.3

Til: Øyer Fjellstyre, 2635 Tretten

Fra: Øyer Beite og Gjetelag

Utfyllende informasjon knyttet til søknad om utvidelse av beiteområde

Øyer Beite og Gjetelag har et ønske om å etablere nye besetninger i område fra Aksjøsetra og sørover. Dette er et areal som er lett tilgjengelig, har et lågt beitepress og ligger inntil etablerte beiteområder.

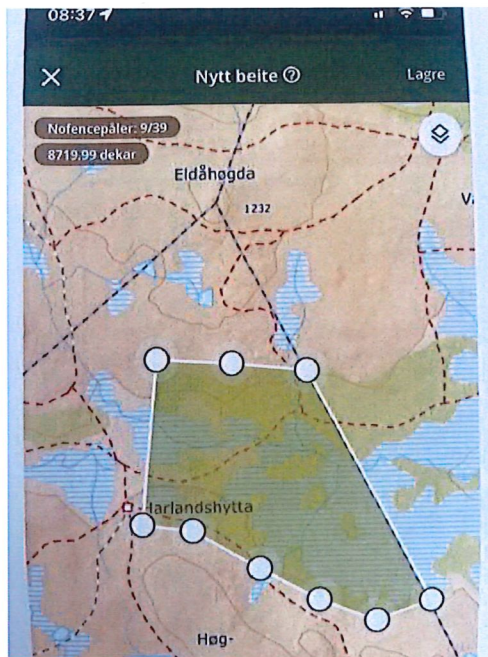
Det er et ønske at dette område benyttes istedenfor Eldådalen. Det er flere årsaker til dette. Området er på ca 24000 dekar og har en kapasitet på i størrelsesorden 130 mordyr med kalv. Sammenlignet med Eldådalen med sine 8700 dekar og en tilsvarende beitekapasitet på ca50 mordyr med kalv.

Øyers indre fjellområder er en del av villreinområdet Rondane sør. En reetablering av storfebeite i disse områdene vil føre til en til dels betydelig økning av ferdsel som igjen er negativt for villreinen.

Det er mange hensyn som må veies mot hverandre når nye besetninger etableres. De viktigste er selvsagt et godt beite. Dette gjelder vegetasjon og ikke minst lengden på beiteperioden. I tillegg er det viktig at område er ledig med hensyn til andre besetninger. Eldådalen ligger ca 14 dager etter med hensyn til beiteslipp og tilsvarende foran med hensyn til sanking. I praksis 4 uker kortere beite. Litt av årsaken er beliggenhet og andre næringsvirksomheter på Østerdalsiden hvor jaktinteresser veier tungt. For å være sikker på at dyra ikke forårsaker problemer for jaktinteresser må sanking foregå tidlig. Tilsyn og mobildekning er også problematisk i område. Dette går i sin tur utover sikkerhet for den enkelte dyreholder og ansatte gjetere. Avstanden til beiteområdet er betydelig og vil påføre ekstra kostnader for den enkelte dyreeier. Eldådalen deler i tillegg beite med Fåvang. Tilstøtende område fra Tautra vil nå bli etablert med en jak besetning og geit besetning. Disse kan også søke til deler av dette område om beite i de høgereliggende områdene avtar.

Praktiske erfaringer fra tidligere viser av storfe trekker over til Østerdalsiden og nedover mot Messelt. Dette har gjort at organisert beitebruk i område har en dobling i kostnad sammenlignet med andre beiteområder som Øyer Beite og Gjetelag benytter. De besetningene som har vært i Eldådalen befinner seg nå i andre områder som benyttes av beitelaget.

Grunneiere på Østerdalsiden har i tillegg varslet søksmål mot Øyer Beite og Gjetelag tidligere om ikke beitedyr ble fjernet fra området.

Kartutsnitt Eldådalen

Alternativt område for nyetablering av besetninger.

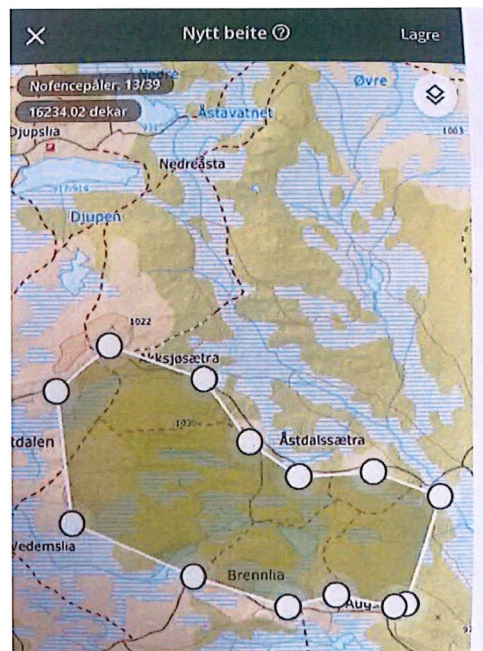
Område fra Aksjøsetra, Brennlia med Gjæsa som grense mot fremre del av fjellet, se kartutsnitt. I motsetning til Eldådalen er dette område lett tilgjengelig, er ledig i forhold til andre storflokker og representerer store beiteressurser. Alle besetninger som etableres i område vil ha klaver med virtuelt gjerde eksempelvis NoFence / Monil. Med disse verktøyene kan man styre besetningene i beiteområde, avgrense beiteområde med yttergrenser, men også ta ut enkeltområder i selve beiteområde som ikke dyrene får tilgang til. Det er et ønske at besetningene i område skilles fra hverandre. Det er derfor tenkt en korridor etter råket fra Brennlia til Åstdalsetra. Her vil det da være sammenfallende interesser både for beitenæringen og de som ferdes i fjellet. Saltplasser følger vanlig praksis med plassering et godt stykke fra råk, vei og seterbol. Sankekva på Akksjøsetra skal utbedres slik at den blir funksjonell både for sau og storfe.

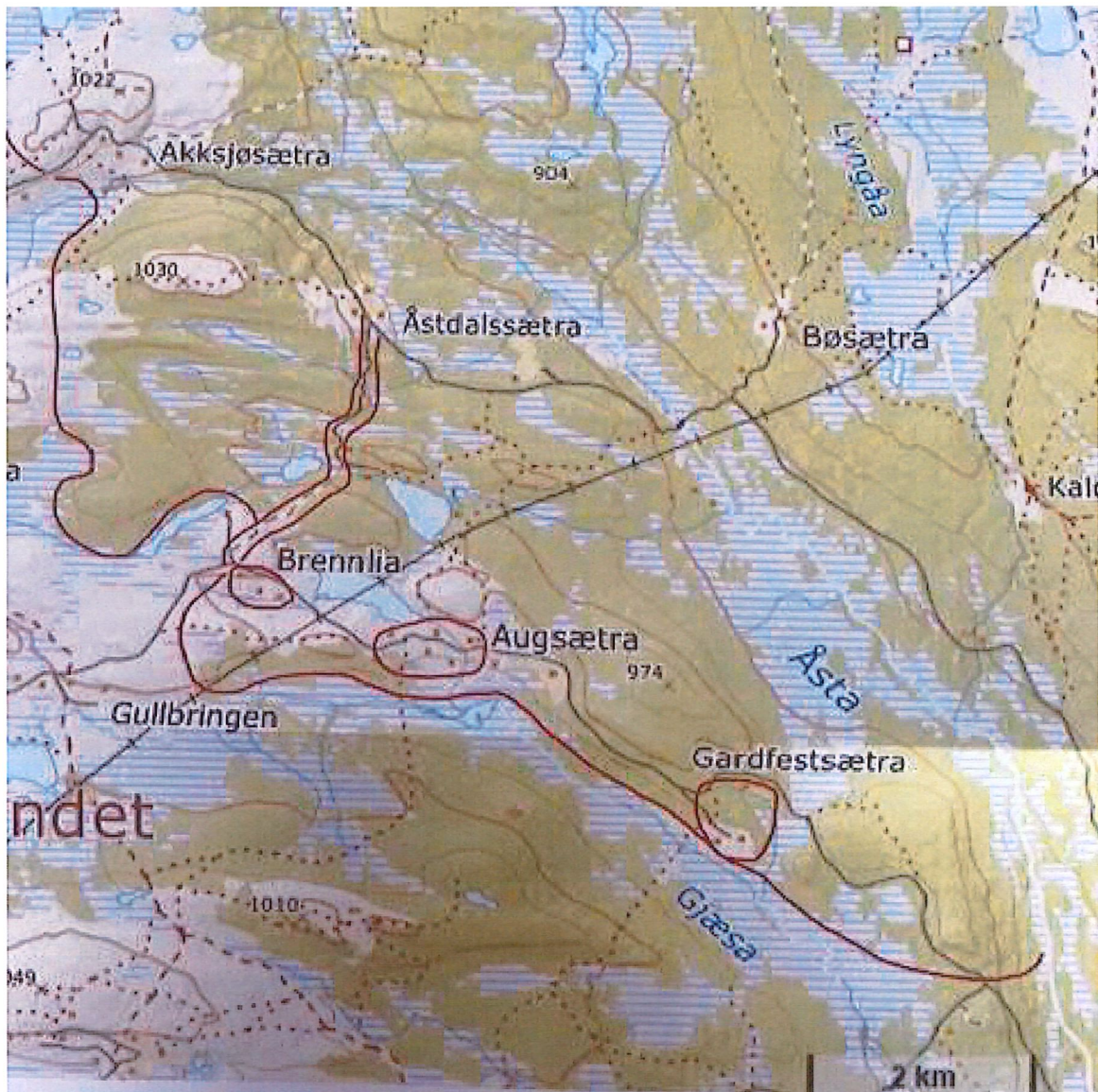
En kort sammenfatning

- Området er lett tilgjengelig
- Variert og godt beite
- Lengre beiteperiode
- Mobildekning
- Ingen tilstøtende besetninger som må vike ved nyetablering
- Reduserte transportkostnader
- Virtuell strategisk beiting med sammenfallende interesser mellom primærnæring og friluftinteresser

I og med at besetningene skal benytte virtuelt gjerde vil det være enkelt å tilpasse / endre beiteområde. Dersom det viser seg at nye melkeprodusenter ønsker å starte opp med seterdrift i området vil en enkelt kunne endre beiteområdet til ammekubesetningene slik at de ikke blir til hinder for utøvelse av en eventuell seterdrift med melkeproduksjon.

Øyer beite og gjetelag ønsker å gjennomføre en toårs prøveperiode. Det gjøres en evaluering for hver beitesesong før en eventuell permanent endring i beitereglene.

Kartutsnitt av område med illustrasjon av korridor mellom Brennli og Åsdalsetra.

Grense langs Gjæsa som naturlig grense mot fremre del av fjellet. Røde ringer viser enkeltområder som gjerdes inn (typisk seterbol) for å holde storfe vekk fra området.

Øyer fjellstyre

Mottatt: 24.01.2024

Saknr.: 24/9

Dok.nr.: 1

Arkiv: 335.3

Søknader om slipp av storfe/nye områder.

Øyer beite og gjeterlag har mottatt to søknader om å få endre beiteområder for storfe samt en søknad om slipp av ny storfebesetning, se vedlegg.

Alle tre søknadene vil, dersom de innvilges, bety at nye områder av fjellet åpnes for beiting med storfe. Etter beitelages syn vil det være positivt av mange årsaker. Storfebeite foregår i dag i de indre fjellområdene i god avstand til setre med tradisjonell melkeproduksjon. Det har de siste årene blitt færre melkeprodusenter som bruker setrene sine på tradisjonelt vis med melkeproduksjon. Fjellogen sier at fjellet skal utnyttes etter "tida og høve" og det medfører etter beitelagets syn at nye områder må kunne åpnes for beite med ammekyr i og med at det i Øyer fortsatt er en økende interesse for denne produksjonsformen, ofte i kombinasjon med sau. Sambeite er positivt både når det gjelder utnyttelse av ressursene og det minsker også smittepresset fra snyltere vesentlig.

Søknadene som foreligger, medfører at dyr slippes ut fra gårdenes setre, altså en ny måte å bruke områdene som gården tidligere brukte på tradisjonelt vis - dette er bruk etter "tida og høve".

I dag er det å være bonde ofte en deltidsjobb og da er det en stor fordel om en kunne få kombinere tilsyn av alle gardens dyr på samme område i fjellet. Det er god dyrevelferd med eget tilsyn av dyra utover det beitelaget står for.

Bruk av områder lenger fram i fjellet er god økonomi både for den enkelte dyreeier og beitelaget i og med at det medfører mindre transport av dyr til og fra beite samt mindre kjøring og tidsbruk i forbindelse med tilsyn av dyra.

Skal nye besetninger inn i de eksisterende områdene for storfebeite vil føre til at det blir stor belastning spesielt på området rundt Bøsetra som også er et mye brukt turområde og dermed kanskje økte konflikter mellom beitedyr og annen bruk av området. Turgåere med hund og ammekyr med kalver er ikke den beste kombinasjonen. Nye besetninger inn på området til eksisterende besetninger vil som oftes medføre at besetningene som har gått rolig i området vil trekke ut av området sitt. I Øyer vil det ofte medføre at besetninger trekker lengre inn i fjellet og kanskje også over kommunegrensa noe som på ingen måte er ønskelig.

Virtuelle gjerder vil gjøre det enklere å få nye besetninger til å gå i omsøkte områder og vil kunne hindre at besetningene trekker ut av tildelt område og dermed komme i konflikt med de som i dag bruker fjellet/ setrene på tradisjonell måte.

Ut fra dette vil styret i Øyer beite- og gjeterlag be om at Øyer Fjellstyre godkjenner søknadene fra Martin Kraabøl, Axsel Tostrup og Kai Solheim .

From: martin --- <martin_k_90@hotmail.com>
Sent on: Monday, January 8, 2024 11:11:04 AM
To: ØYER BEITE- OG GJETELAG SA <post@oyergjetelag.no>
Subject: Beite Storfe.

Hei.

Jeg ønsker å bytte beiteområdet for storfe til området sør for Aksjøsætervegen, fra Aksjøsætra, mot Åstdalssæterhøgda og Åstdalssætra.

Det er et området som blir lite beitet i dag. Det vil gi en bedre utnyttelse av beiteområdene og gi en bedre spredning av storfeet som beiter fra Aksjøsætra. Det vil også være enklere logistikk rundt slipp, tilsyn og sanking.

Dersom dette området kan tas i bruk er jeg interessert i å bruke det.

Hilsen Martin Kraabøl.

Har gått til anskaffelse av amme ku av rasen Dexter, og søker med dette om å få slippe de
på Brennlia Sør der jeg har seter

Det er snakk om 10 mordyr + kalv

Disse skal gå med nofence, og planen er å få flokken til å gå mellom Bjønnåsen -
Gardfesthaugen. Jeg har også sau, de går i samme området. Det vil ha stor betydning for
meg å ha begge dyreslagene i samme beiteområde på sommeren, da vil begge dyreslag få
bedre tilsyn.

Bakgrunnen for anskaffelse av ku;

Da sau og ku har ulike beitepreferanser vil sambeiting med disse to dyre slagene, gi beiting
på et større spekter av plantene som vokser i beitet, sams positivt mot innvolls-snyltrere.

En vil dermed få en bedre utnytting av hele beitet ved å samarbeide de to.

Håper på et positivt svar!

Det er store beiteressurser i fjell og utmark som bør benyttes til
matproduksjon

Vennlig Hilsen Kai Solheim

GNR. 41

BNR. 1

From: Axel Tostrup <tostrupa@gmail.com>
Sent on: Wednesday, January 17, 2024 6:50:21 AM
To: post@oyergjetelag.no
Subject: Ammeku.

Hei!

Jeg søker herved om å få slippe ammeku på brennlia sør i Øyerfjellet fra sommeren 2024.

Det er snakk om 11 mordyr pluss kalver og 7 kviger. Det vil bli brukt nofence, elektronisk gjerdning, på kua.

Det aktuelle området det søkes om er fra brennlia til grava, området mellom augsetervegen og aksjøsætervegen.

Med tanke på at sætra til gården våres ligger på brennlia, synes jeg dette er et godt utgangspunkt for slipp av kua våres. Det vil gi ekstra gode muligheter for tilsyn og oppfølging av dyra utover beitesesong.

Håper på et positivt svar!

Mvh Axel Tostrup
2636 Øyer.

Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning

Øyer fjellstyre har i møte den 24. mai 2023 vedtatt Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning. Reglene er vedtatt med hjemmel i fjellova §16.

1. Formål:

Formålet med disse reglene er å legge til rette for husdyrbeiting i utmark og på innmark i Øyer statsallmenning, med hovedvekt på følgende:

- Rasjonell og effektiv drift
- Helse og velferd for beitedyra
- Forebygge konflikter mellom beitedyr og andre brukere av fjellet.
- Opprettholde og vedlikeholde et kulturlandskap formet gjennom beitebruk i svært lang tid.

2. Virkeområde:

Beiteregulene regulerer all beitebruk i Øyer statsallmenning. Beiting som ikke skjer i samsvar med disse regler er forbudt, jfr. pkt. 15.

3. Tradisjonell seterdrift:

På seter med mjølkeproduksjon er utmarksbeiting tillatt i seterens gamle beiteområde. Dyra skal hver natt være i hus eller i inngjerding.

4. Organisert beitebruk:

All utmarksbeiting i Øyer statsallmenning skal skje som organisert beitebruk (OBB). Med organisert beitebruk menes at alle husdyreierne med beitedyr skal være tilsluttet et beitelag. Beitelaget skal organisere beiteutøvelsen og tilsynet i beitelagets anviste beiteområde.

5. Tilsyn:

Alt storfe på utmarksbeite skal gjennom beitesesongen ha tilsyn 2 ganger per uke, og hyppigere ved behov. Dette må vurderes ut fra forholdene på beitet, og skal sørge for at dyra holder seg innenfor de anviste beiteområder.

Sau og geit skal ha jevnlig tilsyn gjennom beitesesongen.

Tilsynet skal dokumenteres ved bruk av GPS. GPS-loggene skal lagres. Fjellstyret kan når som helst kreve å få tilsendt gps-loggene. Kravet om innsyn skal være i tråd med regler for GDPR og godkjent av Datatilsynet.

6. Registrerte beitelag og anviste beiteområder:

Fjellstyret anviser beiteområder for registrerte beitelag. Beiteområder anvises slik:

Øyer beite- og gjetelag:

Anviste beiteområder er:

- for beite med sau og geit i hele Øyer statsallmenning,
- for beite med storfe øst for Åsta elv – Neråsten – Goppollvatnet – Slæen, samt i området mellom Aksjøsetervegen og Åsta fra Bøseterbrua til Aksjøsetra – Aksjøen – Djupen – Ner-Åsten.

Fåvang gjeterlag:

Organiserer utmarksbeiting for medlemmer med beiterett i Fåvangs gamle beiteområder. Anviste beiteområder for sau og storfe er de gamle beiteområdene fra Eldålegeret, på nordsiden av Eldåa.

Ringsaker kvigbeitelag:

Organiserer utmarksbeiting med storfe for de medlemmer som har begrenset beite- og seterrett i Åstdalen i Øyer statsallmenning. Anvist beiteområde for den enkelte besetning er seterens gamle beiteområde.

Dersom et beitelag tar inn nye medlemmer, skal dette meddeles fjellstyret. Fjellstyret skal anvise beiteområde for den nye besetning, etter forslag fra beitelaget. Jfr. punkt 12.

Fjellstyret kan til enhver tid pålegge beitelaget å flytte enkeltbesetninger til andre deler av det anviste beiteområdet.

7. Antall beitedyr:

Den enkelte bruker kan beite med det antall dyr som kan vinterføres på gardsbrukets forgrunnlag. Dyr som vinterføres fra arealer som er leid eller kjøpt fra gardsbruk uten beiterett i Øyer statsallmenning, omfattes ikke av beiteretten.

Fjellstyret kan innføre begrensninger av antall beitedyr som tillates i ulike beiteområder, eller deler av beiteområder, dersom beitetrykket kommer i strid med formålene opplistet i pkt. 1.

8. Beitetider:

Tidligste slippdato bestemmes hvert år i felleskap av fjellstyrets leder og leder i det enkelte beitelag.

Hovedsanking skal skje før 14. september. Øvrige beitelag skal organisere sin hovedsanking samtidig med tilstøtende områder for Øyer beite- og gjeterlag. Er ikke hovedsanking utført innen fastsatt dato kan fjellstyret sette inn tiltak med innsanking og nedkjøring av dyr på eierens bekostning.

Alle beitedyr skal så langt det er mulig være ute fra utmarka innen 25. september.

Alle beitedyr skal være ute av både innmark og utmark i allmenningen innen 15. oktober. Etter 25. september er det ikke tillatt å bruke tilkjørt fôr til dyrene.

9. Salting:

Salt og saltsteiner skal ikke plasseres nærmere bilveger og setervoller enn 300 meter, og ikke nærmere merkede stier og råk enn 100 meter. Unntak fra dette kan, mot søknad til fjellstyret, godkjennes i faste, godkjente sankeanlegg i beiteområdene for storfe.

10. Merking:

Alle dyr skal være merket i samsvar med de til enhver tid gjeldende forskrifter fra Landbruksdepartementet om merking av dyr.

Alt storfe skal i tillegg ha et driftsmerke, som viser hvilket beitelag dyret tilhører. Hvert beitelag skal ha forskjellig farge på driftsmerke. Fjellstyret kan om nødvendig pålegge en bestemt type driftsmerke.

11. Sykdomsforebygging:

Alle sau som slippes på beite skal være snyltebehandlet. Alle dyr som slippes skal være behandlet i samsvar med krav fra veterinærmyndighetene. Fjellstyret kan kreve dokumentasjon på at behandling er utført.

12. Rapportering:

1. Innen 15. mai hvert år skal fjellstyret ha melding fra beitelaga om følgende:
 - Nye besetninger, med forslag om beiteområde.
 - Vesentlige endringer av antall dyr som ventes sluppet.
 - Når hovedsanking er planlagt.
2. Før beitestart skal fjellstyret ha tilsendt navn og telefonnummer på gjeterne og saubaser. Oversikt over påmeldte storfe og saubesetninger oversendes så snart de er klare.
3. Etter beitesesong, og seinest innen utgangen av året, skal fjellstyret ha rapport om:
 - Antall beitedyr sluppet, fordelt på type dyr (sau/lam, geit/killings, storfe/kalver). For storfe liste tilsvarende påmeldte.
 - Registrerte tap fordelt på type beitedyr.
 - Besetninger som har opphørt.

13. Sanking

Alle beitelag skal ha tilfredsstillende anlegg for rask og effektiv sanking. Alle sankeanlegg skal godkjennes av fjellstyret. Fjellstyret kan pålegge utbedringer av sankeanlegg.

14. Ikrafttredelse:

Reglene trer i kraft fra og med beitesesongen 2023. Samtidig oppheves tidligere beitereregler.

15. Straff:

Brudd på forbud eller påbud i disse reglene er straffbare, jfr. fjellovas § 37.

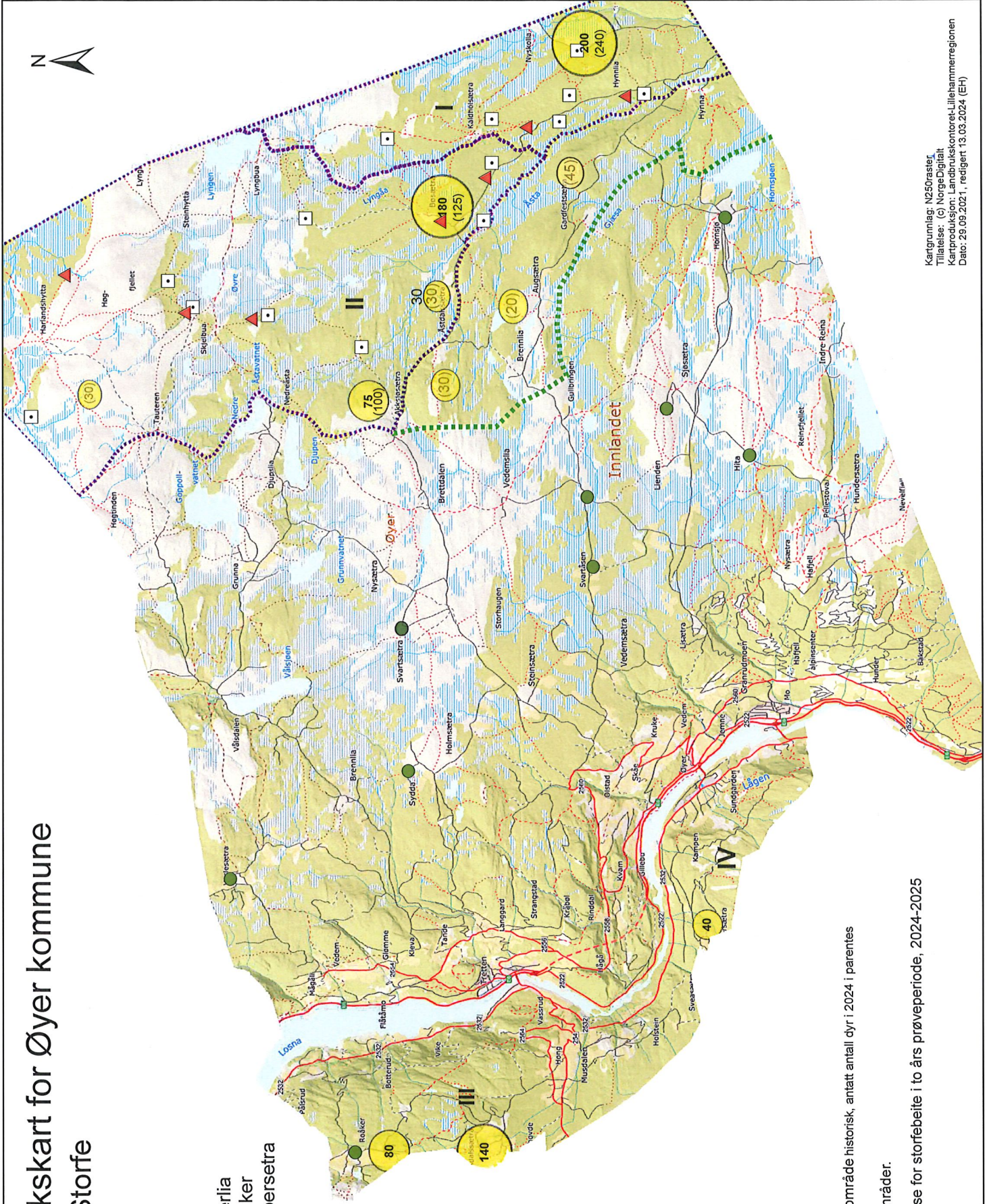

Beitebrukskart for Øyer kommune

Storfe

Beiteområder:

- I. Synna Lyngåa
- II. Eidådalen/Bøseterlia
- III. Musdalseter/Roåker
- IV. Lassesetra/Smepersetra

Tegnforklaring

- Slipplass
- Aktiv seterdrift
- Saltingsplass

Antall dyr pr beiteområde historisk, antatt antall dyr i 2024 i parentes

Grense for beiteområder.

Forslag til ny grense for storfebeite i to års prøveperiode, 2024-2025

